

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี
โคลงโลกนิติ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้วยกระบวนการ
สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

THE DEVELOPMENT OF TEACHERS COMPETENCY IN LEARNING
MANAGEMENT ON THE ANALYSIS OF LITERARY VALUES IN KLONG
LOGANIT TO ENHANCE STUDENTS SELF-DIRECTED LEARNING SKILLS IN
THROUGH THE PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY PROCESS AT
KHLONGTHOMRATRANGSAN SCHOOL UNDER SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE TRANG-KRABI

พรวรินทร์ ชดช้อย¹

Pornwarin Chodchoi

อนุ เจริญวงศ์ระยับ²

Anu Jarernvonggrayab

ญาณิศา บุญจิตร³

Yanisa Boonchhit

Received: June 26, 2025

Revised: October 14, 2025

Accepted: November 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการออกแบบและเขียนแผน
การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง 2) เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Students of Educational Administration, Graduate School, Suratthani Rajabhat University

² รองศาสตราจารย์ กลุ่มวิจัย วัดผล/ประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Associate Professor, Research Measurement and Evaluation Division, Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Assistant Professor, Education Foundation Division, Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนันทนเอง 3) เพื่อนิเทศการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนันทนเอง และ 4) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนันทนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชวรรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู จำนวน 3 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนคลองท่อมราชวรรังสรรค์ โดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยประยุกต์ใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนันทนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และเรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้ร่วมเรียนรู้ออกแบบกิจกรรมและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนจัดการตนเอง ตรวจสอบตนเอง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองได้ ครูสามารถตั้งคำถามสะท้อนคิดและดำเนินกิจกรรมที่ผู้เรียนบอกแนวทางการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง 2) ผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 5.00, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00) มีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนันทนเอง ปรับปรุงคำถามสะท้อนคิดให้ผู้เรียนบอกแนวทางการปรับปรุงตนเอง 3) ผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในการนันทนเองทั้งจัดการตนเอง ประเมินตรวจสอบตนเอง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ด้านปัญหาอุปสรรค ได้แก่ การฝึกตั้งคำถามสะท้อนคิดเพื่อให้ผู้เรียนบอกแนวทางของการปรับปรุงตนเอง ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำเอาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น หรือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนกลับ (Feedback) มายังครูผู้สอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง และการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 4) ผลการสะท้อนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้ร่วมเรียนรู้เกิดสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนันทนเอง สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และเป็นแนวทางการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ เพื่อสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเองได้ในอนาคต

คำสำคัญ: สมรรถนะครู, การจัดการเรียนรู้, การเรียนรู้แบบนันทนเอง, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ABSTRACT

The objective of this research was 1) To develop competencies in designing and writing learning management plans that foster students' self-directed learning skills. 2) To evaluate the learning management plan on the analysis of literary values in Klong Loganit to enhance students' self-directed learning skills. 3) To supervise the implementation of learning management on the analysis of literary values in Klong Loganit to promote students' self-directed learning skills. 4) To develop teacher competency in instructional management on the analysis of literary values in klong Loganit to enhance students' self-directed learning skills

through the implementation of the Professional Learning Community (PLC) process. The study was conducted at Khlongthomratrangsang School under the Secondary Educational Service Area Office Trang-Krabi. The target group consisted of the three Thai language teachers purposively selected from the school. This study employed an action research methodology with an applied PLC process. Research instruments included a PLC reflection log, a learning management plan evaluation form, and a supervision form focusing on the development of students' self-directed learning skills. Data were analyzed using content analysis and descriptive analysis, along with basic statistics such as mean and standard deviation.

The findings revealed that 1) Teachers participating in the learning community were able to design activities and develop learning management plans on the analysis of literary values in Khlong Lok Niti that provided opportunities for students to manage, monitor, and improve themselves. Teachers demonstrated the ability to pose reflective questions and facilitate activities that enabled students to propose their own approaches for self-improvement. 2) The evaluation of the learning activities was at a very high level (Mean = 5.00, S.D. = 0.00). Students demonstrated the development of self-directed learning skills, while reflective questions were refined to encourage students to articulate their own strategies for self-improvement. 3) The supervision of learning management indicated that students developed self-directed learning skills, including self-management, self-assessment, and self-adjustment. The main challenge identified was the practice of posing reflective questions that encouraged students to provide their own directions for improvement. To address this, teachers could increasingly integrate artificial intelligence (AI) technology into learning management, as well as provide opportunities for students to give feedback to teachers, which could serve as guidelines for both teacher self-development and the improvement of future learning management practices. 4) Reflections on the development of teachers' learning management competencies showed that participating teachers enhanced their competencies in designing and implementing learning activities on the analysis of literary values in Khlong Lok Niti. Students acquired self-directed learning skills that could be applied in various learning contexts. Moreover, the outcomes could serve as a framework for teacher performance evaluation and academic position advancement, thereby contributing to their future professional growth.

Keywords : Teacher Competency, Instructional Management, Self-Directed Learning, Professional Learning Community

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และกระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) แนวนโยบายดังกล่าวยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) ข้อที่ 4 ซึ่งมุ่งให้เกิดความเท่าเทียมและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน (UNESCO, 2016)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้เน้นให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่สังคมที่ก้าวหน้าโลก มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้มีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 และเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) เช่นเดียวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพื่อดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนามนุษย์ และเป็นวิถีทางที่นำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตให้เป็นไปอย่างเหมาะสม “การเรียนรู้แบบนำตนเอง” (Self-Directed Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในการกำกับ วางแผน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้แบบนำตนเองถือเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคมยุคปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเป็นอิสระ มีความสามารถในการปรับตัว และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองถือเป็นกระบวนการที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของผู้เรียน โดยผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดของ Costa และ Kallick (2004) ซึ่งระบุว่าการเรียนรู้แบบนำตนเอง ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ การจัดการตนเอง การประเมินตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ซึ่งถือเป็นทักษะสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถนำมาพัฒนาทักษะของผู้เรียนในสถานศึกษาได้

แนวทางการพัฒนาครูในปัจจุบันได้เปลี่ยนจากการอบรมระยะสั้นไปสู่การพัฒนาวิชาชีพโดยใช้บริบทของสถานศึกษาเป็นฐานผ่านกระบวนการ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community: PLC) เป็นการรวมกลุ่มครูเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องจากการปฏิบัติ (Hord, 1997) และสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดแนวทางการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของครู โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองอย่างชัดเจนผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนริเริ่ม ประเมิน และปรับปรุงตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564)

โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ เป็นโรงเรียนมัธยมคุณภาพที่ดำเนินการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed

Learning) โดยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนกำกับ วางแผน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ และส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองได้ พัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพที่นักเรียนได้รับความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่
2. เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่
3. เพื่อเินเทศการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่
4. เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยประยุกต์ใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของชูชาติ พวงสมจิตร (2560, หน้า 34-40) มีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 2 วงรอบ ดังนี้

1. การดำเนินการวิจัยขั้นวางแผน

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย

- 1.1 การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกัน
- 1.2 การวางแผนพัฒนา
 - 1.2.1 การวางแผนพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง
 - 1.2.2 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

2. การดำเนินการวิจัยวงรอบที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสังเกต (Observation)

ขั้นตอนที่ 4.1 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1

3. การดำเนินการวิจัยวงรอบที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสังเกต (Observation)

ขั้นตอนที่ 4.1 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2

4. การดำเนินการวิจัยขั้นสะท้อนผลหลังการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4.2 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา

ครู จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นครูผู้สอนที่กำลังอยู่ในระหว่างการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**1. แบบบันทึกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย**

1) แบบบันทึก PLC 01 : การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกัน

2) แบบบันทึก PLC 02 : การวางแผนพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

3) แบบบันทึก PLC 03 : การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการ

เรียนรู้แบบนำตนเอง

4) แบบบันทึก PLC 04 : การสะท้อนผลการปฏิบัติและหลังสังเกตการจัดการเรียนรู้

5) แบบบันทึก PLC 05 : การสะท้อนผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้**3. แบบนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง****การหาคุณภาพ****1. แบบบันทึกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (แบบบันทึก PLC 01-05)**

เพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร ตำรา วิทยุ หลักการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและสร้างแบบบันทึกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(2) ร่างแบบบันทึก PLC 01-05 และนำแบบบันทึก PLC 01- 05 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนประเมินระดับความเหมาะสมของเครื่องมือ

(3) ผู้วิจัยขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

(4) นำเครื่องมือแบบบันทึก PLC 01 - 05 ที่ผ่านการประเมินระดับความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีความเหมาะสม 5.00 อยู่ในระดับดีมาก แล้วนำไปจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี หลักการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

(2) ร่างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีระดับประเมิน ดังนี้

5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมน้อยที่สุด

(3) นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินระดับความเหมาะสม โดยผลการประเมินมีค่าเฉลี่ย 4.80 อยู่ในระดับดีมาก มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรเพิ่มคำชี้แจงในการทำแบบประเมิน และรายการประเมินควรแสดงให้เห็นกิจกรรมที่เป็น 3 มิติหลักของทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

(4) นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

(5) จัดพิมพ์แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

เพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดและวิธีการสร้างแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

(2) ร่างแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

(3) นำแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.80 อยู่ในระดับดีมาก โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ คือ คำชี้แจง ให้ตัดคำว่าประเมินออกและใช้คำว่า โปรดทำเครื่องหมายแทน สิ่งที่ต้องปรับปรุงอาจเปลี่ยนเป็นความท้าทายในการพัฒนา และ ประเด็นในการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างขาดการเชื่อมโยงความรู้เดิมไปสู่ความรู้ใหม่

(4) นำแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแล้ว

(5) จัดพิมพ์แบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปใช้ในทิศทางการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีเพื่อนำส่งให้ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ในการขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองครั้งที่ 1 เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองให้กับสมาชิก จากนั้นทุกคนร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและบริบทของโรงเรียนพร้อมกำหนดวัตถุประสงค์ของทีม สมาชิกบันทึกลงในแบบบันทึก PLC - 01 ขั้นวางแผน (Planning) : การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกัน
3. ผู้วิจัยประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ครั้งที่ 2 เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สมาชิกฝึกออกแบบการจัดการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และวางแผนการพัฒนาของตนเองและบันทึกลงในแบบบันทึก PLC - 02 : การวางแผนพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง
4. ผู้วิจัยประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ครั้งที่ 3 ครูต้นแบบและที่ปรึกษาร่วมกันประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน จากนั้นบันทึกผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ลงในแบบบันทึก PLC - 03 : การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง
5. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเข้าร่วมสังเกตและนิเทศการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ครั้งที่ 1 และบันทึกผลการนิเทศลงในแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง
6. ผู้วิจัยประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ครั้งที่ 4 เพื่อสะท้อนผลหลังการปฏิบัติและสังเกตการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 1 สมาชิกร่วมกันสะท้อนผลหลังการปฏิบัติและสังเกตการจัดการเรียนรู้ และบันทึกลงในแบบบันทึก PLC - 04 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) : การสะท้อนผลการปฏิบัติและหลังสังเกตการจัดการเรียนรู้
7. ครูผู้ร่วมเรียนรู้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ตามผลการสะท้อนและข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเข้าร่วมสังเกตและนิเทศการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 และบันทึกผลการนิเทศลงในแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง
8. ผู้วิจัยประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง เพื่อสะท้อนผลหลังการปฏิบัติและสังเกตการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 2 สมาชิกร่วมกันสะท้อนผลการ

ปฏิบัติและหลังสังเกตการจัดการเรียนรู้ และบันทึกลงในแบบบันทึก PLC – 04 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) : การสะท้อนผลการปฏิบัติหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้

9. ผู้วิจัยประชุมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สมาชิกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสะท้อนผลหลังการปฏิบัติและสังเกตการจัดการเรียนรู้) และบันทึกลงในแบบบันทึก PLC – 05 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) : การสะท้อนผลการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเรียนรู้ และสร้างทีมครูเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และผลการวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้โดยนำผลจากการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาเรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ได้จากการสังเกตและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยมาเรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. ผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นำมาเรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วนั้นได้สรุปผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ และสร้างทีมครูเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองนั้น พบว่าการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นตัวชี้วัดที่ 8 ในด้านที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียนของการประเมินเพื่อประเมินและเลื่อนวิทยฐานะ ตามเกณฑ์ของการประเมินใน ว9 หรือหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ที่กล่าวว่าผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ และมีการเรียนรู้แบบนำตนเองซึ่งทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองแบ่งออกเป็น 3 มิติหลัก ได้แก่ การจัดการตนเอง การประเมินตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ซึ่งถือเป็นบทบาทหน้าที่ครูผู้สอนทุกคนต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านผลการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการจัดการตนเอง ตรวจสอบตนเองและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง แสดงให้เห็นว่าครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองได้ครอบคลุมทั้ง 3 มิติของการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ผลจากการวิพากษ์กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมมีจุดเด่น คือ ครูผู้ร่วมเรียนรู้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองได้ให้มีพฤติกรรมครบทั้ง 3 มิติ โดยมีจุดที่ต้องพัฒนา แก่ไขส่วนใหญ่เกี่ยวข้องการตั้งคำถามสะท้อนคิดให้ผู้เรียนได้บอกแนวทางการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง รวมถึงการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการตนเองในการเรียนรู้

2. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการจัดการตนเอง ตรวจสอบตนเองและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง หรือในรายการประเมินข้อที่ 7 กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการจัดการตนเอง ตรวจสอบตนเอง และปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตนเอง พบว่ามีผลการประเมินความสอดคล้อง เชื่อมโยงและเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 5.00 อยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง จากการปฏิบัติของครูการสังเกตและนิเทศการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้ร่วมเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามที่ออกแบบไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง และตรวจสอบการทำงานของตนเองได้ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ซึ่งครูผู้ร่วมเรียนรู้ยังต้องปรับปรุงคำถามสะท้อนคิดเพื่อให้ผู้เรียนบอกแนวทางการปรับปรุงตนเองในทุกมิติของทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ ได้นำปัญหาที่พบไปปรับปรุงพัฒนา ด้วยการวางแผน และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกตั้งคำถามสะท้อนคิดและดำเนินกิจกรรมที่ผู้เรียนได้บอกแนวทางการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองในชั้นเรียน ซึ่งผลการจัดการเรียนรู้นั้นปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ การจัดการตนเองด้านเวลาในการทำชิ้นงานหรือกิจกรรมในห้อง การฝึกตั้งคำถามสะท้อนคิดเพื่อให้ผู้เรียนบอกแนวทางของการปรับปรุงตนเอง ผู้เรียนพูดจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงพัฒนาของตนเอง มีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองทั้ง 3 มิติ และด้านข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนานั้น คือ ครูผู้สอนนำเอาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น หรือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนกลับ (Feedback) มายังครูผู้สอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

4. ผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ครูผู้ร่วมเรียนรู้เกิดสมรรถนะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยคิดออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติได้ครอบคลุมทักษะการนำตนเองทั้ง 3 มิติ และจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองครอบคลุม 3 มิติ ได้แก่ การจัดการตนเอง การประเมินตนเอง และการปรับปรุงตนเอง สังเกตได้จากภายหลังการจัดการเรียนรู้นั้นผู้เรียนมีพฤติกรรมเชิงบวก กล้าแสดงความคิดเห็น วางแผนการเรียนรู้ของตนเอง และรับผิดชอบในตนเองมากขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและต่อยอดในระยะยาว โดยสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และเป็นแนวทางในการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ เพื่อสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเองได้ในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีโคลงโลกนิติ ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ และสร้างทีมครูเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และผลการวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้ร่วมเรียนรู้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นประเด็นในการประเมินเพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ และผู้สอนทุกคนต้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของของ Costa และ Kallick (2004) ซึ่งประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ การจัดการตนเอง การประเมินตนเอง และการปรับปรุงตนเอง สามารถสอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทั้ง 3 มิติของการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทั้งมิติการจัดการตนเองในการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน การประเมินตนเองหลังจากการทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการปรับปรุงตนเอง โดยการตอบคำถามสะท้อนคิดให้กับผู้เรียนเมื่อเสร็จสิ้นการประเมินทุกครั้งซึ่งตอบสนองตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้แบบนำตนเองของ ก.ค.ศ. (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2564) โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่ 8 ผู้เรียนมีทักษะการกำกับ การเรียนรู้ของตนเอง การวางแผน และการประเมินผลระหว่างกระบวนการเรียนรู้สามารถนำไปพัฒนาตนเองและวิชาชีพได้ในอนาคต

2. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า ผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูออกแบบอยู่ในระดับดีมาก สะท้อนให้เห็นว่าครูผู้ร่วมเรียนรู้สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองได้อย่างเป็นระบบ โดยครูมีความเข้าใจในแนวคิด Self-Directed Learning ได้ครบทั้ง 3 มิติ ได้แก่ การจัดการตนเอง การประเมินตนเอง และการปรับปรุงตนเอง คือ สามารถเขียนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจัดการตนเองได้ เช่น การกำหนดเวลาในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนมิติการจัดการตนเองในการเรียนรู้ การประเมินการทำงานของตนเองด้วยการให้คะแนน บอกข้อดีและข้อปรับปรุงพัฒนา ซึ่งสะท้อนการประเมินตนเองและการปรับปรุงตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Costa และ Kallick (2004) อ้างถึงในเรวดี ทรงเที่ยง และอนุ เจริญวงศ์ระยัย (2550) ที่ระบุว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นพฤติกรรมที่สามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อกระตุ้นได้ในแต่ละมิติที่แตกต่างกัน การวางแผนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC ยังช่วยให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาความเข้าใจในเนื้อหา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของเข็มกร อนุภาพ (2560 หน้า 45) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้แบบนำตนเองมีลักษณะเด่น คือ การริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีความตั้งใจจริงในการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเชื่อมโยงกับงานของ Leakhena Orn (2022) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบนำตนเองส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนรู้จากความสำเร็จของตนเองและบริบทแวดล้อมได้อย่างลึกซึ้ง

3. ผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า ครูสามารถนำแผนที่ออกแบบไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม

เชิงบวกสะท้อนถึงการมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง เช่น การตั้งคำถาม การจัดการเวลา และการประเมินผลงานของตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ โดยในการจัดการเรียนรู้ครูจะคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การให้กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมด้วยตนเองร่วมกัน การประเมินการนำเสนอของเพื่อน และการบอกแนวทางการพัฒนางานของตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กำกับหรือคอยแนะนำเท่านั้น การที่ครูสามารถเชื่อมโยงการจัดกิจกรรมกับเป้าหมายของผู้เรียนได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวดี จำไพบรัตน์ (2563) ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาครูด้วย PLC ทำให้ครูสามารถวิเคราะห์และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และตรงกับผลวิจัยของ วิชา พรหมโชติ (2564) ที่ระบุว่า การขาดแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องแก้ไข นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้กลับมายังครูถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของนันทิ เปลี่ยนบำรุง (2565) ที่ได้เสนอว่าการพัฒนาครูควรใช้การสะท้อนผล (Feedback) และการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

4) ผลการสะท้อนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้ร่วมเรียนรู้สามารถวางแผน ออกแบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นเครื่องมือสำคัญในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมสะท้อนผล พบว่า ก่อนการเข้าร่วม PLC นั้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่ได้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนตามตัวชี้วัดในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ยิ่งโดยเฉพาะตัวชี้วัดที่ 8 ด้านการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ละเอียดหรือไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก แต่เมื่อได้รับการพัฒนาสมรรถนะโดยใช้กระบวนการ PLC สามารถเข้าใจ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองได้ รวมถึงจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง สอดคล้องกับ ภัทรวดี จำไพบรัตน์ (2563) ระบุว่า การพัฒนาศักยภาพครูผ่านกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูมีความรู้และสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนและจัดการเรียนรู้จริงในห้องเรียน โดยกระบวนการ PLC ของครูผู้ร่วมเรียนรู้นำไปสู่การออกแบบแผน ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ ศรีภาวรรณ ไสโสภา (2565) พบว่า กระบวนการ PLC สามารถเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละรอบของการประเมิน มีค่าเฉลี่ย 3.45, 4.03 และ 4.45 ตามลำดับ ซึ่งตอบสนองตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้แบบนำตนเองของ ก.ค.ศ. (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2564) โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่ 8 ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการกำกับ การเรียนรู้ของตนเอง การวางแผน และการประเมินผลระหว่างกระบวนการเรียนรู้ ผลที่เกิดจากการพัฒนานี้แบ่งได้เป็น 2 มิติ คือ มิติของผู้เรียน ซึ่งพบว่า ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถกำกับ การเรียนรู้ของตนเองได้ และมิติของครูผู้สอน ซึ่งสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งเสริมผู้เรียนได้อย่างชัดเจน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนรู้และต่อยอดสู่ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเอง ดังแนวคิดของ วิจิตร ศรีสะอาด (2561) ที่ระบุว่า การพัฒนาสมรรถนะครูต้องควบคู่กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ควรส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาตนเองและสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพต่อไปในอนาคต
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายหรือแผนงานที่ส่งเสริมการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนให้คำแนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนากลุ่มเป้าหมายในระดับที่กว้างขึ้นทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับโรงเรียน
2. ควรพัฒนาสมรรถนะครูในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- เข็มกร อนุภาพ. (2560). การใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. ภูเก็ต.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2560, มกราคม - มิถุนายน). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 10(1) : 34-40.
- นทีธิ์ เปลียนบำรุง. (2565). หลักการจัดการเรียนรู้และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรวิดี จำไธรัตน์. (2563). การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสวี (บ้านนาโพธิ์) จังหวัดชุมพร. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เรวดี ทรงเที่ยง และอนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2550, กันยายน). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 13(1), 65-80.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2561). การบริหารการศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชา พรหมโชติ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- ศรีถาวรณ ไสโสภา. (2565). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์. โรงเรียนตะคร้อพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). ราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). คู่มือการดำเนินการตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา ตำแหน่งครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา.
- UNESCO. (2016). **Teachers' professional development: Framework and principles.** Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Costa, A. L., & Kallick, B. (2004). **Assessment Strategies for Self-Directed Learning.** Thousand Oaks, California : Crowin.
- Hord, S. M. (1997). **Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement.** Southwest Educational Development Laboratory.
- Leakhena Orn. (2022). The development of self-directed learning skills among Cambodian university students. **International Journal of Education and Research**, 10(4), 12–29.